

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TỈNH
THÁI NGUYÊN
ĐỀ THI CHÍNH THỨC**

**ĐỀ THI THỬ TỐT NGHIỆP THPT NĂM 2026 - LẦN II
Môn: NGỮ VĂN**

(Đề thi có 02 trang)

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

Họ và tên: Số báo danh:

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Chúng ta đến đời này ai cũng có một giá trị riêng, có thể thấp hoặc cao, nhiều hoặc ít, nhưng chắc chắn là không thể không có. Chúng ta sống làm sao để khi rời đi, giá trị ấy càng tăng lên chứ đừng để nó giảm sút. [...]

Một người khi định hình được giá trị, tức sống có mục tiêu, lí tưởng, phát huy được nội lực, tự khắc phần cốt cách và cách sống của họ toát lên được một trạng thái rất vững vàng và được người khác xem trọng.

Bề ngoài, có thể ai cũng như ai... Nhưng cách đối đãi với mọi người, cách ứng xử với nhân tình thế thái và cả bản lĩnh trước những biến chuyển của môi trường sẽ thể hiện họ là người có nội lực thế nào. Khi đó chính giá trị bên trong sẽ bộc phát ra từng hành động, cử chỉ và thần thái để giúp họ trở nên nổi bật, khác biệt so với phần đông người xung quanh. Hay nói cách khác, phần từ trường trong họ phát ra mạnh mẽ có thể ảnh hưởng lan đến môi trường gần đó...[...]

Đừng bám chấp quá vào vật chất. Cứ thuận lẽ tự nhiên và làm theo sự soi rọi của trí tuệ và tình yêu thương để nâng giá trị của bạn lên, thì tự khắc khi đạt đến một vị trí thì điều kiện sống của chúng ta tự động tốt đẹp lên...

Vậy thì giờ đây, bạn hãy nhìn ra giá trị thực của bản thân và phát huy giá trị ấy lên. Để bạn là một tầng gió cao rộng, đủ sức gấp gờ và hoà nhập với các tầng mây vững chãi...

(Trích Gió tầng nào gấp mây tầng đó, Soul, Hoa gấp hoa nở người gấp người thương, NXB Phụ nữ Việt Nam, 2023, tr.109 -115)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Vấn đề trọng tâm được đề cập đến trong đoạn trích là gì?

Câu 2. Theo tác giả, một người định hình được giá trị bản thân sẽ có biểu hiện như thế nào về cốt cách?

Câu 3. Thao tác lập luận so sánh được sử dụng trong đoạn trích sau có tác dụng gì?

“Bề ngoài, có thể ai cũng như ai... Nhưng cách đối đãi với mọi người, cách ứng xử với nhân tình thế thái và cả bản lĩnh trước những biến chuyển của môi trường sẽ thể hiện họ là người có nội lực thế nào. Khi đó chính giá trị bên trong sẽ bộc phát ra từng hành động, cử chỉ và thần thái để giúp họ trở nên nổi bật, khác biệt so với phần đông người xung quanh.”

Câu 4. Tại sao tác giả lại nhấn mạnh việc “đừng bám chấp quá vào vật chất” trong quá trình nâng cao giá trị bản thân?

Câu 5. Anh/Chị có đồng tình với quan điểm: “cách đối đãi với mọi người, cách ứng xử với nhân tình thế thái và cả bản lĩnh trước những biến chuyển của môi trường sẽ thể hiện họ là người có nội lực thế nào.” không? Vì sao?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Từ ngữ liệu ở phần Đọc hiểu “Để bạn là một tầng gió cao rộng, đủ sức gấp gờ và hoà nhập với các tầng mây vững chãi”, anh/chị hãy viết một đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ về tầm quan trọng của việc tự nâng cao vị thế bản thân.

Câu 2 (4,0 điểm)

Hãy viết bài văn khoảng 600 chữ phân tích nhân vật Tôi trong đoạn trích sau:

TRƯỜNG THÀNH TRONG KHÁNG CHIẾN CHỐNG PHÁP

Tháng 7/1945, cả gia đình tôi có mặt tại Sài Gòn. Những ai đã sống qua thời ấy đều biết, theo tiếng gọi của non sông, mọi người dân Việt Nam đều muốn có mặt.

Ba tôi tham gia ngay Chi đội I miền Đông vì sẵn có bạn bè ở đó. Còn tôi, các chú gọi làm việc gì thì làm việc nấy. Một hôm có người nhắn tôi đến Nhà hát Lớn Sài Gòn để gặp đồng chí Hà. Tôi tưởng sẽ gặp một nhà cách mạng đạo mạo, hóa ra là một người còn rất trẻ, nhiều lắm cũng chỉ khoảng 30 tuổi. Sau này được biết đồng chí là kỹ sư canh nông, tham gia phong trào Việt Minh từ sớm.

Công việc đầu tiên đồng chí Hà giao cho tôi là tham gia đón tiếp đại diện của lực lượng Đồng minh Anh - Ấn Độ đến Sài Gòn để giải giáp quân Nhật, vì đồng chí nghe nói tôi biết tiếng Anh. Đại diện của lực lượng Đồng minh mà tôi tiếp xúc chủ yếu là người Anh, còn quân Ấn Độ và cả một số lính lê dương chỉ làm nhiệm vụ canh gác.

Lần đầu tiên phải nói tiếng Anh với người Anh, tôi hết sức lúng túng, nhưng ngại nhất là họ chỉ hỏi tôi về các nơi giải trí, nhảy đầm, những việc tôi hoàn toàn không biết, nên làm mấy ngày tôi xin thôi. Đồng chí Hà lại giao cho tôi một việc khác - sau này tôi hiểu đó là công tác tình báo - theo dõi một số nhân vật, xem họ làm gì, đi đâu. Đối với công việc này tôi cũng không quen nên chẳng theo dõi và điều tra được ai...

Tháng 7, tháng 8/1945, Sài Gòn sống những ngày sôi nổi. Ngày đêm người xe đi lại rầm rập. Những toán thanh niên tiền phong tập đi một, hai, hát vang bài Lên đường của Lưu Hữu Phước. Đúng là không khí của “tiền khởi nghĩa”. Tập nập như ngày hội, rất trật tự, mọi người dường như nghe, cảm được hơi thở nóng hổi của một sự kiện trọng đại sắp nổ ra.

Sáng sớm ngày 2/9, hầu như tất cả nhân dân đều đổ ra đường. Tôi cùng hai em trai lớn cùng kéo về hướng quảng trường Nhà thờ Đức Bà, nơi chúng tôi được biết sẽ diễn ra sự kiện vô cùng quan trọng: đại diện của chính quyền cách mạng, Ủy ban hành chính lâm thời Nam Bộ ra mắt đồng bào.[...]

Tôi được giao nhiệm vụ chuyển mấy cây súng ngắn ở nội thành ra ngoại thành. Chúng tôi đều hăng hái thực hiện mọi nhiệm vụ, bất chấp hiểm nguy. Lúc này mọi người, đặc biệt là thanh niên, chỉ nghĩ đến hai từ Độc lập và Tự do của đất nước. Hai tiếng Độc lập và Tự do sao mà thiêng liêng!...

(Nguyễn Thị Bình¹, Hồi kí Gia đình, Bạn bè và Đất nước, NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2025, tr.25,26,27)

HẾT

- Thí sinh không được sử dụng tài liệu.
- Giám thị không giải thích gì thêm.

¹ Nguyễn Thị Bình sinh năm 1927 là tác giả của hồi kí nổi tiếng Gia đình, bạn bè và Đất nước. Bà nguyên là Phó Chủ tịch nước, nữ Bộ trưởng Ngoại giao đầu tiên, Trưởng đoàn đàm phán của Chính phủ Cách mạng Lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam tại đàm phán Paris. Cuốn sách tái hiện cuộc đời của bà, một nhân chứng sống đã tham gia, chứng kiến những chuyển biến thăng trầm của lịch sử, từ thời thơ ấu cho đến khi tham gia hoạt động cách mạng, những dấu mốc quan trọng trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc và cả khi đã nghỉ hưu, thể hiện tình yêu nước, sự hy sinh và trí tuệ Việt Nam qua giọng văn giản dị, sâu sắc.

ĐÁP ÁN

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	1	Vấn đề trọng tâm được đề cập đến trong đoạn trích là: khẳng định mỗi cá nhân đều sở hữu những giá trị riêng biệt.	0,5
I	2	Theo tác giả, một người định hình được giá trị bản thân sẽ có biểu hiện về cốt cách là: toát lên được một trạng thái rất vững vàng và được người khác xem trọng.	0,5
I	3	Thao tác lập luận so sánh được sử dụng là so sánh, đối chiếu giữa “vẻ bề ngoài” và “nội lực bên trong”. Tác dụng: nhấn mạnh tầm quan trọng của nội lực và giá trị bên trong; khẳng định sự khác biệt thực sự không nằm ở diện mạo mà ở cách đối diện với cuộc sống, với biến động của môi trường; tăng tính thuyết phục, sắc sảo cho lập luận; giúp người đọc nhận ra nếu chỉ nhìn bề ngoài thì không thể đánh giá hết giá trị một con người; tăng sức gợi hình, gợi cảm cho lời văn.	1,0
I	4	Tác giả nhấn mạnh việc “đừng bám chấp quá vào vật chất” vì vật chất chỉ là điều kiện khách quan, nếu bám vào vật chất thì giá trị sẽ bị lệ thuộc vào những thứ bên ngoài, dễ bất ổn và sa ngã khi hoàn cảnh thay đổi. Ngược lại, khi tập trung vào trí tuệ, tình yêu thương, con người sẽ xây dựng được nền tảng giá trị bền vững; khi đó điều kiện vật chất tốt đẹp sẽ tự động đến như một kết quả tất yếu.	1,0
I	5	Thí sinh có thể bày tỏ suy nghĩ, quan điểm riêng nhưng phải phù hợp chuẩn mực đạo đức và pháp luật. Có thể đồng tình vì thái độ ứng xử là “phép thử” chính xác nhất cho phẩm chất, đạo đức của mỗi người; người thiếu nội lực thường dùng vẻ bề ngoài hoặc	1,0

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
		sự kiêu ngạo để che đậy sự trống tuếch bên trong. Có thể không đồng tình nếu cách ứng xử không xuất phát từ sự chân thành, trung thực. Cũng có thể vừa đồng tình vừa không đồng tình nếu biết kết hợp cả hai tình huống.	
II	1	Viết đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ về tầm quan trọng của việc tự nâng cao vị thế bản thân. Đảm bảo hình thức, dung lượng đoạn văn; có thể trình bày theo lối diễn dịch, quy nạp, tổng phân hợp, song hành, móc xích.	0,25
II	1	Xác định đúng vấn đề nghị luận: tầm quan trọng của việc tự nâng cao vị thế bản thân.	0,25
II	1	Triển khai vấn đề nghị luận: việc tự nâng cao vị thế bản thân giúp mở ra cơ hội học tập ở các trường đại học hoặc môi trường làm việc chuyên nghiệp; giúp mỗi người chủ động lựa chọn môi trường sống, bạn bè, công việc phù hợp với đam mê; khi hiểu rõ giá trị của mình sẽ vững vàng, mạnh mẽ, không cần dựa dẫm vào sự công nhận nhất thời từ người khác để cảm thấy hạnh phúc; thu hút được những người bạn, người thầy cùng chí hướng, tầm vóc, giúp tiến xa và làm phong phú cuộc sống; giúp con người sống thật với cá tính, dám bảo vệ quan điểm cá nhân một cách khoa học, thuyết phục; có điều kiện giúp đỡ cộng đồng, lan tỏa những hành động tử tế, truyền cảm hứng cho người xung quanh cùng thay đổi và tốt lên mỗi ngày.	1,0
II	1	Diễn đạt: đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết câu trong đoạn văn.	0,25
II	1	Sáng tạo: thể hiện suy nghĩ sâu sắc, có cách diễn đạt mới mẻ; bài viết giàu hình ảnh, cảm xúc, có cái nhìn riêng, có sáng tạo trong diễn đạt và lập luận.	0,25
II	2	Viết bài văn khoảng 600 chữ phân tích nhân vật <i>Tôi</i> trong đoạn trích. Đảm bảo bố cục và dung lượng bài nghị luận.	0,25
II	2	Xác định đúng vấn đề nghị luận: nhân vật <i>Tôi</i> trong đoạn trích.	0,5
II	2	Triển khai bài nghị luận: giới thiệu tác giả, tác phẩm và vấn đề nghị luận; nhân vật “ <i>Tôi</i> ” chính là tác giả Nguyễn Thị Bình - một trí thức trẻ tuổi, một người phụ nữ tiêu biểu của cách mạng Việt Nam; nhân vật vừa là người kể chuyện, vừa là chứng nhân lịch sử.	
II	2	Phân tích hoàn cảnh xuất hiện: tháng 7/1945, khi cả gia đình có mặt tại Sài Gòn giữa lúc phong trào Việt Minh đang lớn mạnh; nhân vật bắt đầu hành trình trưởng thành từ những nhiệm vụ cụ thể như đón tiếp đại diện Đồng minh, làm công tác tình báo, vận chuyển vũ khí ra ngoại thành.	
II	2	Phân tích vẻ đẹp tâm hồn và phẩm chất: sự chân thành, khiêm tốn qua việc lần đầu nói tiếng Anh với người Anh còn lúng túng, công việc tình báo chưa quen nên không theo dõi và điều tra được ai; tinh thần tự nguyện, nhiệt huyết cách mạng qua việc “hăng hái thực hiện mọi nhiệm vụ, bất chấp hiểm nguy”; sự nhanh nhạy, nhạy bén trước thời cuộc và trái tim nhạy cảm trước vận mệnh dân tộc; tình yêu Tổ quốc và ý thức sâu sắc về giá trị của tự do dân tộc, xúc động mãnh liệt trước hai tiếng “Độc lập và Tự do”.	2,5
II	2	Phân tích nghệ thuật xây dựng nhân vật: ngôi kể thứ nhất tạo tính xác thực và tin cậy cao, phù hợp đặc trưng hồi kí; sử dụng yếu tố phi hư cấu; kết hợp tự sự với trữ tình; ngôn ngữ trần thuật giản dị, giàu sức gợi, tập trung vào chi tiết hiện thực, khách quan kết hợp suy ngẫm triết lí sâu sắc; diễn biến tâm lí chân thực, sinh động.	
II	2	Kết bài: đánh giá vai trò của nhân vật trong đoạn trích; nhân vật kết nối sự kiện lịch sử khách quan với cảm xúc chủ quan cá nhân; giúp những trang sử khô khan trở nên sống động, gần gũi, giàu sức thuyết phục; là sợi dây liên kết giữa quá khứ hào hùng và hiện tại, giúp thế hệ sau thấu hiểu sự hi sinh của cha ông; rút ra bài học nhân sinh.	
II	2	Diễn đạt: đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.	0,25
II	2	Sáng tạo: thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ; bài viết giàu hình ảnh, cảm xúc, có cái nhìn riêng, mới mẻ; có sáng tạo trong diễn đạt, lập luận, làm cho lời văn có giọng điệu, hình ảnh, đoạn văn giàu sức thuyết phục.	0,5

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
		Tổng điểm	10,0